

T 155532

เห็ดเผาะเป็นเห็ดเศรษฐกิจพื้นเมืองของไทยที่มีผู้นิยมบริโภคกันมาก พบในฤดูกาลช่วงต้นฤดูฝน ปัจจุบันลดจำนวนลงมาก เนื่องจากเป็นเห็ดไมคอร์ไรซาอาศัยอยู่กับรากไม้ในวงศ์ไม้ยางซึ่งถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง หลายหน่วยงานพยายามเพาะและขยายพันธุ์เห็ดเผาะผสมผสานกับการอนุรักษ์ป่า แต่มีปัญหาจากแหล่งเชื้อที่ใช้อยู่มีข้อด้อยหลายประการ งานวิจัยนี้จึงทำศึกษาปัจจัยที่เหมาะสมสำหรับการผลิตหัวเชื้อเห็ดเผาะ โดยเปรียบเทียบการเจริญของเชื้อเห็ดเผาะ 3 สายพันธุ์จากปริมาณกลูโคซามีนของเส้นใยเห็ด พบว่า วัสดุหลักที่ใช้ทำหัวเชื้อที่เหมาะสมคือ เมล็ดข้าวเจ้า ให้ปริมาณกลูโคซามีนเฉลี่ย 181 มคก./ก.หัวเชื้อ วัสดุเสริมที่ใช้ทำหัวเชื้อที่เหมาะสมคือ ดินร่วน ให้ปริมาณกลูโคซามีนเฉลี่ย 398 มคก./ก.หัวเชื้อ อัตราส่วนของวัสดุหลักและวัสดุเสริมคือ เมล็ดข้าวเจ้าผสมดินร่วน 45% ให้ปริมาณกลูโคซามีนเฉลี่ย 697 มคก./ก.หัวเชื้อ ความชื้นของวัสดุทำหัวเชื้อที่เหมาะสมคือ 80% ให้ปริมาณกลูโคซามีนเฉลี่ย 747 มคก./ก.หัวเชื้อ และอุณหภูมิบ่มเชื้อที่เหมาะสม คือ 30-35 °ซ. ให้ปริมาณกลูโคซามีนเฉลี่ย 756 มคก./ก.หัวเชื้อ ที่สภาวะนี้ ทำให้ได้หัวเชื้อที่มีปริมาณเส้นใยมากในเวลาอันสั้น ต้นทุนการผลิตต่ำ ใช้วัสดุและขั้นตอนการเตรียมที่ง่ายเหมาะที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์สำหรับการผลิตหัวเชื้อเห็ดเผาะ และเห็ดเศรษฐกิจพื้นเมืองชนิดอื่นต่อไป

ABSTRACT

TE 155532

Astraeus hygrometricus is Thai local economic mushroom which many people have liked to eat , finding in the early rainy season. Now it's population has been decreasing because it is the mycorrhizal fungi and has symbiosis with roots of *Dipterocarpaceae* trees which have been destroying. Several institutes tried to increasing *A.hygrometricus*'s population and related to the forest conservation but had many inoculum problems. This project has studied of optimal conditions for spawn production of *A. hygrometricus* by means comparing growth rates and glucosamine values of mycelium between 3 strains of *A. hygrometricus* , and found that appropriate major material was rice grain with glucosamine value 181 µg/g spawn. Appropriate minor material was loam with glucosamine value 398 µg/g spawn. Appropriate major and minor material ratio was 55 : 45 (w/w) with glucosamine value 697 µg/g spawn. Appropriate moisture material was 80% with glucosamine value 747 µg/g spawn. Appropriate temperatures of incubation were 30-35°C. with glucosamine value 756 µg/g spawn. At these conditions gave spawn with abundant mycelium in the short time of culturing with low cost , simple materials and preparing procedure and suitable to application of commercial spawn production of *A. hygrometricus* and another local economic mushrooms.